

คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน

เรื่อง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีเจตนารมณ์เพื่อวางมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันเป็นกำลังสำคัญของชาติให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงานสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ สารเคมี และสารเคมีอันตรายมาใช้ในกระบวนการผลิต การก่อสร้าง และบริการ ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน ในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงาน จนถึงแก่บาดเจ็บ ทุพพลภาพ พิการ เสียชีวิต หรือเกิดโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน ซึ่งนับวันมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น และทวีความรุนแรงขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีหลักการส่วนใหญ่เป็นเรื่อง การคุ้มครองแรงงานทั่วไปและมีขอบเขตจำกัดไม่สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงานความปลอดภัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ประกอบด้วยบทบัญญัติ ๘ หมวด ๗๔ มาตรา ดังนั้นเพื่อความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย และเพื่อให้การตีความ กฎหมายเป็นไปในแนวทางเดียวกันและถือปฏิบัติได้ จึงได้จัดทำคำชี้แจงพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องที่ ๑

การบังคับใช้

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กิจกรรมอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจกรรมอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ลูกจ้าง สอดคล้องกับสภาวะการณ์

คำชี้แจง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นการพัฒนากฎหมายมาจากหมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใช้บังคับกับผู้ประกอบกิจการ และนายจ้าง ทั้งภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อประโยชน์แก่ลูกจ้าง

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่ใช่บังคับกับ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง แต่ส่วนราชการต้องจัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

เรื่องที่ ๒

คำนิยาม “นายจ้าง”

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถาน ประกอบกิจการ ไม่ว่าจะการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการ ผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ คำนิยามของ “นายจ้าง” ไว้กว้างกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อคุ้มครองทุกคนที่เข้าไป ทำงานหรือทำประโยชน์ให้แก่ นายจ้างหรือในสถานประกอบการนั้น

คำชี้แจง

เนื่องจากเดิมการคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้กำหนด ไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ซึ่งกำหนดขอบเขตเฉพาะผู้ที่ เป็นนายจ้าง และลูกจ้างตามความหมายในพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เท่านั้นส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการคุ้มครองและการบังคับใช้ในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ

สภาพแวดล้อมในการทำงานครอบคลุมแก่ลูกจ้างต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของผู้ประกอบกิจการโดยตรง หรือ ลูกจ้างของผู้รับเหมาค่าแรง ตลอดจนควบคุม กำกับ ดูแล ให้นายจ้างซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการ เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองสถานที่ซึ่งยินยอมให้บุคคลใดมาทำงาน หรือทำประโยชน์ในสถานที่นั้นในพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงได้ให้ความหมายคำว่า “นายจ้าง” ดังนี้

“นายจ้าง” หมายความว่า

- (๑) ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้
- (๒) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง
- (๓) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคลด้วย
- (๔) ผู้ประกอบกิจการซึ่งประกอบธุรกิจและยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือ ทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของตน ไม่ว่าจะการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้น จะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้น หรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างเช่น บริษัท ก ประกอบกิจการตัดเย็บเสื้อผ้า อนุญาตให้นางสมรสมาขายก๋วยเตี๋ยว ในโรงอาหารของบริษัท ก กรณีเช่นนี้ ถือว่าบริษัท ก เป็นนายจ้างของนางสมรส ซึ่งมีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบต่อ ดูแลด้านความปลอดภัยแก่นางสมรสตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากบริษัท ก ได้ยินยอมให้นางสมรสเข้ามาทำงาน หรือทำผลประโยชน์ในสถานประกอบกิจการของบริษัท ก แม้ว่าการทำงานดังกล่าวของนางสมรสจะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจของผู้ประกอบกิจการก็ตาม

เรื่องที่ ๓

การบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบ หรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๔ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวงที่ออกตามความในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง และลูกจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวด้วย

คำชี้แจง

มาตรา ๘ วรรคหนึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างไรก็ตามกรณีที่ยังไม่ได้มีการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวงที่ออกตามความในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติ

เรื่องที่ ๔

การขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษา หรือทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๙ บุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้องขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียน การออกใบแทนการขึ้นทะเบียน การเพิกถอนทะเบียน การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ นิติบุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต การขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทน ใบอนุญาต การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับ ใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอนุโลม

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยบุคคลดังกล่าว ต้องเป็นผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนหรือได้รับอนุญาตจึงจะดำเนินการได้

คำชี้แจง

๑. ผู้ให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษา เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กรณีบุคคลธรรมดาจะต้อง ขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำหรับนิติบุคคลต้องได้รับ อนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข คุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนหรือผู้ขออนุญาต การยื่นคำขอ การกำหนดค่าบริการ วิธีการให้บริการ ฯลฯ ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๒. ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กรณีนายจ้างต้องจัดให้มีการประเมินอันตราย ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดทำแผน การควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นายจ้างต้องปฏิบัติตาม คำแนะนำและได้รับการรับรองจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัยฯ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงานให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เรื่องที่ ๕

การดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของนายจ้าง ลูกจ้าง ผู้รับเหมาขั้นต้น และผู้รับเหมาช่วง

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่สถานที่ใดมีสถานประกอบกิจการหลายแห่ง ให้นายจ้างทุกรายของสถานประกอบกิจการในสถานที่นั้น มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการอื่นที่ไม่ใช่ของนายจ้าง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งใช้ในสถานประกอบกิจการนั้นด้วย

มาตรา ๒๓ ให้ผู้รับเหมาขั้นต้นและผู้รับเหมาช่วงตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างเช่นเดียวกับนายจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปตลอดสาย จนถึงผู้รับเหมาขั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงาน ให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัย แก่ลูกจ้างทุกคน

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทุกคนไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง หรือผู้รับเหมาขั้นต้นและผู้รับเหมาช่วง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานต้องร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนกำหนดให้ลูกจ้างต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานด้วย

คำชี้แจง

โดยปกตินายจ้างแต่ละรายมีหน้าที่บริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบางกรณีบุคคลดังต่อไปนี้ต้องมีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

๑. นายจ้างทุกรายที่มีสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกัน เช่น ตั้งอยู่ในอาคาร โรงเรือนเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณก่อสร้างเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัยบางเรื่องสถานประกอบกิจการต่างๆ ที่อยู่ในสถานที่เดียวกันจะต้องทำร่วมกัน เพื่อความปลอดภัยของทุกคนในสถานที่นั้น เช่น การฝึกซ้อมอพยพหนีไฟซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากนายจ้างทุกรายในอาคารสถานที่นั้น เป็นต้น

๒. ลูกจ้างของนายจ้างทุกรายที่ทำงานในสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกัน ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการอื่นที่ตั้งอยู่ในสถานที่นั้นด้วย

๓. ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาขั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงานให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน

เรื่องที่ ๖

การดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของนายจ้างผู้เช่าอาคาร สถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่นายจ้างเช่าอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่นำมาใช้ในสถานประกอบกิจการ ให้นายจ้างมีอำนาจดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดที่เช่านั้น ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์ในอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดซึ่งให้เช่า หรือผู้ให้เช่าในอันที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ ตลอดจนการบอกเลิกสัญญาเช่า

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อเป็นการคุ้มครองนายจ้างผู้เช่าอาคาร สถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใด ไม่ให้ถูกเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใดๆ หรือถูกบอกเลิกสัญญาเช่า จากการที่นายจ้างได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง สิ่งที่เช่าเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจง

กรณีที่นายจ้างเช่าอาคารหรือสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์เพื่อใช้ในการประกอบกิจการ หากนายจ้างได้ดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ได้เช่าให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความจำเป็น และเหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ซึ่งการกระทำของนายจ้างไม่ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่เช่านั้นหรือไม่ก็ตาม ผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือผู้ให้เช่าจะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใดๆ หรือบอกเลิกสัญญาเช่าไม่ได้

เรื่องที่ ๗

พนักงานตรวจความปลอดภัย

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานตรวจความปลอดภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยกับออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียม

การแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยต้องกำหนดคุณสมบัติ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ฯลฯ

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
- (๒) ตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๓) ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในสถานประกอบกิจการ
- (๔) เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย
- (๕) สอบถามข้อเท็จจริง หรือสอบสวนเรื่องใด ๆ ภายในขอบเขตอำนาจและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตรายต่ออธิบดีโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยพบว่า นายจ้าง ลูกจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาสามสิบวัน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ พนักงานตรวจความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผูกมัดประตูประตักสิ่งซึ่งอาจก่อให้เกิด

อันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยได้ เมื่อนายจ้างได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายจ้างแจ้งอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ ถ้ามีเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานสมควรเข้าไปดำเนินการแทนให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัยหรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าจัดการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง

ก่อนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนเพื่อเป็นเงินทดรองจ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินจากนายจ้างแล้วให้ชุดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุน

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานตรวจความปลอดภัยในการพิจารณาออกคำสั่งหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

คำชี้แจง

พนักงานตรวจความปลอดภัยเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ คำสั่งแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานต้องกำหนดคุณสมบัติ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย พนักงานตรวจความปลอดภัยดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือตรวจสอบอาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้ ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบ เครื่องจักร เกือบตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สอบถามข้อเท็จจริง หรือสอบสวนเรื่องใดๆ รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตรายต่ออธิบดีโดยเร็ว (มาตรา ๓๕)

๒. สั่งให้นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกรณีพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง โดยให้หยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมแล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง)

๓. สั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผู้กมดประทับตราสิ่งนี้อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย (มาตรา ๓๖ วรรคสอง)

๔. กรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ แล้วนายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งถ้ากรณีดังกล่าวมีเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงที่สมควรเข้าไปดำเนินการแทน อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัย หรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ เกี่ยวกับเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งนี้ นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง ซึ่งก่อนเข้าไปดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ พนักงานตรวจความปลอดภัย จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัย

เรื่องที่ ๘

การยัด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๘ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยัด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขตามจำนวนที่จ่ายจริง

การมีคำสั่งให้ยัดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งจะกระทำต่อเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างนำเงินค่าใช้จ่ายมาจ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างได้รับหนังสือนั้น และนายจ้างไม่จ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยัด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยัด आयัด และขายทอดตลาดและชำระค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องเป็นผู้จ่ายตามมาตรา ๓๗ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่นายจ้างโดยเร็วโดยให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีหนังสือแจ้งให้ทราบเพื่อขอรับเงินที่เหลือคืนโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ถ้านายจ้างไม่มาขอรับคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อเป็นมาตรการบังคับนายจ้างให้เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายกรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยหรือบุคคลอื่นเข้าไปดำเนินการด้านความปลอดภัยแทนนายจ้าง

คำชี้แจง

กรณีที่นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าไปดำเนินการจัดการแก้ไขตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๗ แล้วนายจ้างไม่จ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าว อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขตามจำนวนที่จ่ายจริง ทั้งนี้ การยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

เรื่องที่ ๙

การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัย

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ ย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย เว้นแต่อธิบดีหรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อให้ นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ มีสิทธิโต้แย้งโดยการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่ออธิบดีหรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้

คำชี้แจง

การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ นั้น นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนั้นสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้ในกรณี ดังนี้

๑. การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวสามารถโต้แย้งคำสั่งโดยวิธีการยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง (มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง)

๒. การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยที่สั่งโดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้หยุดใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผูกมัดประตูประตักสิ่งของที่อาจจะก่อให้เกิดอันตราย

ร้ายแรงต่อลูกจ้าง นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวสามารถโต้แย้งคำสั่ง โดยวิธีการยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง (มาตรา ๔๐ วรรคสอง)

ทั้งนี้ อธิบดีหรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้วแต่กรณี ต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

เรื่องที่ ๑๐

การคุ้มครองสิทธิของลูกจ้าง

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๙ ระหว่างหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตตามมาตรา ๓๖ ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการหยุดการทำงานหรือการหยุดกระบวนการผลิตนั้นเท่ากับค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างต้องได้รับ เว้นแต่ลูกจ้างรายนั้นจงใจกระทำการอันเป็นเหตุให้มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิต

มาตรา ๔๒ ห้ามนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง หรือโยกย้ายหน้าที่การงานของลูกจ้างเพราะเหตุที่ลูกจ้างดำเนินการฟ้องร้องหรือเป็นพยานหรือให้หลักฐานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อศาล

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิลูกจ้างกรณีที่มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย และไม่ให้ลูกจ้างถูกลั่นแกล้งเพราะเหตุที่ลูกจ้างฟ้องร้อง เป็นพยาน ให้หลักฐาน หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือต่อศาล

คำชี้แจง

มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๒ ประสงค์ให้ความคุ้มครองลูกจ้าง ดังนี้

๑. ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการผลิตมีสิทธิได้รับเงินเท่ากับค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างต้องได้รับระหว่างหยุดการทำงานหรือหยุดการผลิตตามที่พนักงานตรวจความปลอดภัยสั่ง แต่ไม่คุ้มครองลูกจ้างที่จงใจกระทำการอันเป็นเหตุให้มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตนั้น

ทั้งนี้ พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง

๒. ไม่ให้นายจ้างเลิกจ้าง โยกย้ายหน้าที่การงานของของลูกจ้างเพราะเหตุลูกจ้างได้ฟ้องร้อง เป็นพยาน ให้หลักฐาน หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือต่อศาล

ทั้งนี้ กรณีเลิกจ้าง ลูกจ้างสามารถไปใช้สิทธิเรียกร้องค่าชดเชยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ค่าเสียหายตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่องที่ ๑๑

กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเรียกว่า “กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการพัฒนา แก้วและบริหารงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เสนอโครงการหรือแผนงานในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัยและการพัฒนางานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและตามมาตรา ๓๐

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๕) ให้นายจ้างกักขังเพื่อแก้ไขสภาพความไม่ปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน

(๖) เงินตรงจ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานกำหนด และให้นำเงินดอกผลของกองทุนมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ได้ไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของดอกผลของกองทุนต่อปี

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

กำหนดขึ้นเพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในการส่งเสริมดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

คำชี้แจง

การจัดตั้งกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สนับสนุนการศึกษา วิจัยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้นายจ้างกู้ยืมเพื่อแก้ไขสภาพความไม่ปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน ทั้งนี้ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นผู้บริหารจัดการกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังกล่าว

เรื่องที่ ๑๒

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๒ ให้มีสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) พัฒนาและสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของภาครัฐและเอกชน

(๔) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านวิชาการ

(๕) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

ให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งไม่มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการ ทั้งนี้ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน

คำชี้แจง

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ คือ ส่งเสริม แก้ไขปัญหา พัฒนาและสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินการกับหน่วยงานด้านความปลอดภัยฯ ของภาครัฐและเอกชน จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัยฯ ทั้งในด้านพัฒนาบุคลากรและวิชาการ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด